

Fjármála- og efnahagsráðuneyti
b.t. skrifstofu skattamála
sent á Samráðsgátt

Reykjavík, 21. október 2026

Efni: Umsögn Samtaka iðnaðarins um drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um stuðning við nýsköpunarfyrirtæki nr. 152/2009 (lagaumgjörð, skilgreiningar o.fl.)

Samtök iðnaðarins (hér eftir „SI“ eða „samtökin“ eftir atvikum) hafa tekið til umsagnar drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um stuðning við nýsköpunarfyrirtæki nr. 152/2009 (lagaumgjörð, skilgreiningar o.fl.), mál S-197/2026, birt í Samráðsgátt 7. október 2026.

Umsögn samtakanna byggir á sjónarmiðum sem samtökin lögðu fram í umsögn sinni um áform um lagasetningu frá 7. ágúst 2026¹, mál S-116/2026.

SI styðja þau markmið sem fram koma í drögum að frumvarpinu um að skýra lagaumgjörðina, einfalda stjórnsýsluna og auka fyrirsjáanleika. Samtökin fagna þeirri umfangsmiklu vinnu sem lögð hefur verið í heildarendurskoðun laganna og samráði við atvinnulífið við undirbúning hennar. Í drögum að frumvarpinu eru mikilvæg framfaraskref, meðal annars heimild til staðfestingar verkefna að hluta, lengri gildistími staðfestinga og skýrari viðmið um eignarhald verkefna. Réttaröryggi fyrirtækja og fyrirsjáanleg framkvæmd þurfa jafnframt að vera leiðarljós endurskoðunarinnar. Þar skiptir grundvallarmáli að fyrirtæki hafi skýra heimild til að kæra ákvarðanir Rannís til sjálfstæðs aðila með bindandi úrskurðarvaldi.

Samtökin geta hins vegar ekki stutt frumvarpið óbreytt. Fyrirhugað endurmat hjá Rannís kemur ekki í stað sjálfstæðs kærustigs. Nýjar takmarkanir á styrkhæfum kostnaði geta þess utan skert skattahvata til rannsókna og þróunar (hér eftir „R&B“) verulega, þótt frádráttarhlutföll og almennt kostnaðarhámark haldist óbreytt. Kerfið þarf að standa öllum fyrirtækjum til boða vegna hæfra R&B verkefna, óháð aldri þeirra eða atvinnugrein. Endurgreiðanlegur skattahvati skiptir sérstaklega máli þegar verulegur R&B kostnaður fellur til áður en tekjur eða hagnaður myndast. Jafnframt þarf að nýta svigrúm almennu hópundanþágureglugerðarinnar (GBER) til að styðja nauðsynlegan rannsóknarkostnað og öflun og vernd eigin einkaleyfa ásamt því að gæta sérstaklega að stöðu fyrirtækja með langan þróunarferil.

Nánari rökstuðningur og athugasemdir við 1.–10. gr. frumvarpsins og öll átta ákvæði til bráðabirgða eru í viðauka með umsögninni. SI leggja áherslu á eftirfarandi breytingar áður en frumvarpið verður lagt fram:

1. Sjálfstæð kærheimild vegna ákvarðana Rannís

Í áformum um lagasetninguna, máli S-116/2026, var sérstaklega gert ráð fyrir stjórnsýslukæruleið og kærunefnd. Því er ekki fylgt eftir í 7. gr. frumvarpsins. Endurmatið nær aðeins til þess hvort verkefni eða verkþættir teljist R&B, en ekki annarra skilyrða staðfestingar eða afturköllunar. Rannís ber að taka rökstudda afstöðu til álita óháðra sérfræðinga en hefur áfram endanlegt ákvörðunarvald á stjórnsýslustigi.

¹ Umsögn SI frá 7. ágúst 2026 um áform um lagasetninguna, mál S-116/2026. <https://www.si.is/media/file/umsogn-si-um-aform-um-lagasetningu-um-breytingu-a-logum-um-studning-vid-nyskopunarfyrirtaeki782026.pdf>

SI leggja áherslu á að lögfest verði kærunefnd með bindandi úrskurðarvaldi og víðtækri heimild til endurskoðunar ákvarðana Rannís. Nefndin verði að öllu leyti sjálfstæð frá Rannís í skipulagi, starfsmannahaldi, fjármögnun og úrlausn mála og hafi eigin umsýslu. Slíkt sjálfstæði er lykilforsenda þess að endurreisa traust milli stjórnvalda og atvinnulífsins.

2. Aðkeypt sérfræðipjónusta og svigrúm fyrir lyfjapróun

Nýtt 20% hlutfallsþak á aðkeypta R&B vinnu bætist við gildandi 220 m.kr. fjárhæðarhámark. Undanþága upp í 80% samkvæmt frumvarpinu afléttir ekki fjárhæðarhámarkinu og getur því nýst takmarkað í verkefnum með miklum kostnaði við sérhæfðar rannsóknir og prófanir.

SI leggja aðallega til að undanþáguheimild upp í 80% aðkeypta R&B vinnu verði haldið án sérstaks 220 m.kr. fjárhæðarhámarks. Til vara, verði fjárhæðarhámarkinu haldið og nauðsynlegur klínískur rannsóknakostnaður og kostnaður við sérhæfðar prófanir í lyfjapróun verði sérgreindur innan kostnaðarflokks 2. tölul. fyrirhugaðrar 2. mgr. 10. gr. laganna og lögbundið undanþeginn bæði hlutfalls- og fjárhæðarþökum aðkeyptrar vinnu. Breytt skráning í umsóknarkerfi Rannís ein og sér nægir ekki.

Almennt 1.100 m.kr. kostnaðarhámark og ríkisaðstoðarmörk gildi áfram. Umsækjandi teljist eigandi verkefnisins og beri faglega ábyrgð og fjárhagslega áhættu þess. Hlutfallið 80% varðar hlutdeild kostnaðar en frádráttarhlutföll breytist ekki. Nákvæm útfærsla beggja tillagna og reiknidæmi eru í umfjöllun um 9. gr. í viðauka með umsögn.

3. Raunverulegur kostnaður við rannsóknir og þróun

20% hámark á annan fastan kostnað og rekstrarkostnað, miðað við styrkhæfan launakostnað verkefnis, getur skert stuðning við verkefni sem þurfa dýra aðstöðu en fáa starfsmenn. SI leggja til heimild til að sýna fram á hærri sannanlegan og nauðsynlegan kostnað. Jafnframt verði styrkhæfi viðeigandi kostnaðar vegna tækja, búnaðar og húsnæðis tryggt innan heimilda ríkisaðstoðarreglna. Skýra þarf mörk kostnaðar sem sætir launatengdu þaki og efnis- og aðfangakostnaðar utan þess.

4. Einkaleyfi og nýting svigrúms ríkisaðstoðarreglna

SI ítreka að kostnaður við öflun, staðfestingu og vörn eigin einkaleyfa verði frádráttar- eða endurgreiðsluhæfur. Heimild til kaupa á einkaleyfum og nýtingarleyfum kemur ekki í stað þess. Samtökin hvetja stjórnvöld til að nýta heimildir almennu hópundanþágureglugerðarinnar, GBER, einkum 28. gr. vegna lítilla og meðalstórra fyrirtækja, með skýrri afmörkun kostnaðar og stuðningshlutfalla. Vegna stærri fyrirtækja verði aðrar viðeigandi aðstoðarheimildir kannaðar sérstaklega.²

5. Umsóknir og staðfestingar taki mið af þróunarferlum

SI styðja staðfestingar til allt að fjögurra ára og heimild til að staðfesta verkefni að hluta. Umsóknarfyrirkomulag þarf jafnframt að ná til nýrra verkefna sem verða til eftir 1. apríl. Umsóknir frá aprílmánuði geti jafnframt fengið fjölárastaðfestingu þegar eðli og áætlanir verkefnis réttlæta það. Gildistími staðfestingar ráðist af eðli verkefnis en ekki umsóknardegi einum. Framvinduskýrslur verði einfaldar, fyrri gögn endurnýtt og svigrúm til eðlilegra tæknilegra breytinga skýrt. Eldri verkefni njóti ótvíræðrar verndar við gildistöku nýrra kostnaðarreglna.

6. Skýr framkvæmd mats á fjárhagsvanda

SI styðja að í 3. gr. frumvarpsins sé skýrt að mat á fjárhagsvanda miðist við stöðu fyrirtækis þegar ákvörðun um staðfestingu verkefnis er tekin. Við matið þarf því að taka tillit til nýrrar fjármögnunar sem hefur bætt fjárhagsstöðuna fyrir ákvörðun. Samtökin styðja jafnframt að litið sé til

² Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 651/2014 (GBER), a-liður 2. mgr. og 3. mgr. 28. gr. Sjá nánar um skilyrði og afmörkun í umfjöllun um 9. gr. í fylgiskjali 1. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/651/2023-07-01/eng>

fjárhagsstöðu fyrirtækis með meirihlutaeignarhald eða stjórnunarleg yfirráð, eins og ákvæðið mælir þegar fyrir um.

Birta þarf samræmdar leiðbeiningar um fjárhagsgögn, hlutafjárauðningar og samspil fjárhagsstöðu umsækjanda og fyrirtækis með yfirráð yfir honum. Fyrirtæki fái tækifæri til að leiðrétta rangar upplýsingar og leggja fram uppfærð gögn áður en umsókn er synjað. Framkvæmdin verði samræmd þótt afgreiðslutími sé mismunandi. Skýra þarf jafnframt áhrif síðari breytinga á fjárhagsstöðu á staðfestingar til margra ára.

SI ítreka áhyggjur af stöðu fyrirtækja með langan þróunarferil og uppsafnað tap vegna R&D. Við beitingu reglna um fjárhagsvanda þarf að nýta allt það svigrúm sem gildandi ríkisaðstoðarreglur veita slíkum fyrirtækjum. Almennu mati á rekstrarhæfi verði ekki beitt sem sjálfstæðu viðbótarskilyrði án lagastöðar.

Sérstaklega þarf að skoða áhrif breytanlegra lána (e. convertible loans), sem eru algeng fjármögnunarleið sprota- og nýsköpunarfyrirtækja. Slík fjármögnun getur verið færð að hluta eða öllu leyti sem skuld í reikningsskilum, þótt fjárfestar hafi lagt fyrirtækinu til fjármagn með það fyrir augum að breyta því síðar í hlutafé. Þetta getur haft áhrif á mat á fjárhagsvanda, sérstaklega hjá fyrirtækjum með uppsafnað tap vegna R&D. SI telja mikilvægt að skýrt verði hvernig tekið er tillit til slíkrar fjármögnunar við mat á fjárhagsstöðu fyrirtækja og hvort svigrúm sé innan EES-reglna til að taka mið af eðli og skilmálum hennar.

Stjórnvöld undirbúi jafnframt nýtingu þeirra rýmri heimilda GBER vegna nýrra nýsköpunarfyrirtækja sem fjallað er um í greinargerðinni. Slíkar heimildir verði nýttar án óþarfa tafa verði þær samþykktar og teknar upp í EES-samninginn. Tryggja þarf að brottfall almennrar skilgreiningar á nýsköpunarfyrirtæki hindri ekki nýtingu sérreglna um slík fyrirtæki.

7. Áhrifamat og undirbúningur áður en takmarkanir taka gildi

Nýjar kostnaðartakmarkanir geta lækkað skattfrádrátt þótt frádráttarhlutföll og almennt kostnaðarhámark haldist óbreytt. Áður en þær verða lögfestar þarf tölulegt mat á áhrifum þeirra eftir stærð fyrirtækja og atvinnugreinum, sérstaklega á langtímaverkefni og lyfjaþróun. Reglugerðir, leiðbeiningar og fjármögnun Rannís, Skattsins og sjálfstæðrar kærunefndar þurfa að fylgja breytingunum. SI leggja til fyrsta heildarmat á framkvæmd og áhrifum árið 2029.

Lokaorð

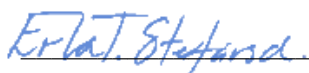
Skattahvatar vegna R&D þurfa að skapa fyrirsjáanlegan grundvöll langtímafjárfestinga á Íslandi. Fyrirtæki sem ráðast í margra ára þróunarverkefni þurfa skýr réttindi, samræmda framkvæmd og virka leið til að fá ákvarðanir stjórnvalda endurskoðaðar.

Brýnast er að staðið verði við boðaða sjálfstæða kærueimild. Endurmat þar sem Rannís hefur áfram lokaorðið fullnægir ekki kröfu SI um sjálfstæða endurskoðun ákvarðana stofnunarinnar á stjórnsýslustigi. Sjálfstæð kærunefnd með bindandi úrskurðarvaldi er nauðsynleg til að tryggja fyrirtækjum óháða úrlausn ágreinings og virkt réttaröryggi.

Kostnaðarreglur og mat á fjárhagsvanda þurfa að taka mið af raunverulegum þróunarferlum í samræmi við reglur um ríkisaðstoð. Tölulegt áhrifamat þarf að liggja fyrir áður en nýjar takmarkanir verða lögfestar. SI leggja áherslu á að frumvarpið verði endurskoðað með framangreindum hætti áður en það verður að lögum.

Virðingarfyllst,

f.h. Samtaka iðnaðarins

Erla Tinna Stefánsdóttir

Viðauki

Um 1. gr. frumvarpsins: Heiti laganna

SI styðja að heiti laganna verði fært til samræmis við verkefnaíðað gildissvið þeirra. Heitið á að sýna að skattahvatin stendur öllum fyrirtækjum til boða vegna hæfra R&B verkefna, án tillits til aldurs þeirra eða þess hvort þau séu almennt flokkuð sem nýsköpunarfyrirtæki.

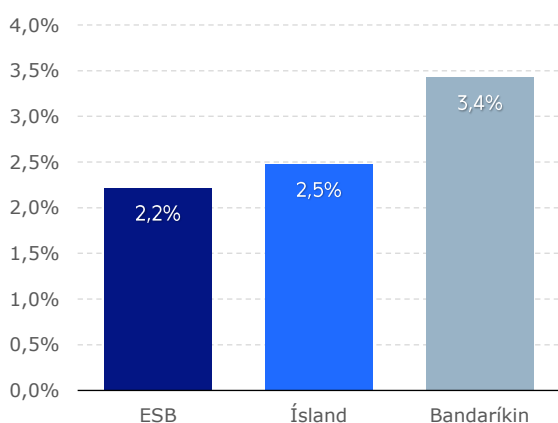
Samtökin ítreka þó tillögu sína um heitið lög um „skattahvata vegna rannsóknar- og þróunarverkefna fyrirtækja“. Hugtakið skattahvati lýsir betur lögbundnum rétti til frádráttar og endurgreiðslu en almennt orðalag um stuðning. Fyrir félagsmenn SI ræður þó mestu að efnisreglur laganna tryggja fyrirsjáanlegan aðgang að kerfinu og taki mið af ólíku eðli og framkvæmd R&B verkefna.

Um 2. gr. frumvarpsins: Markmið laganna

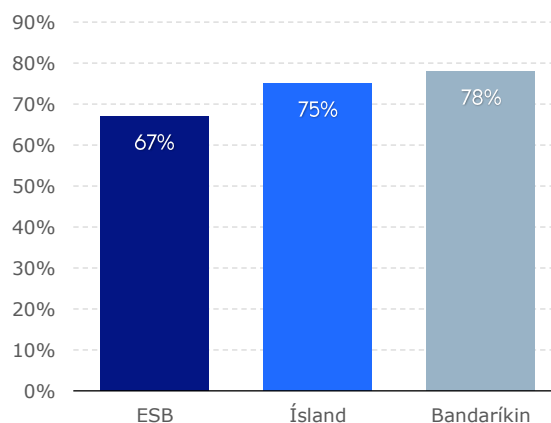
Samtökin styðja áherslu á verðmætasköpun, þekkingaruppbyggingu, samkeppnishæfni og sérfræðistörf hér á landi. Markmiðsákvæðið þarf jafnframt að leiðbeina um að kerfið eigi að hvetja til viðbótarfjárfestingar í R&B og skapa fyrirsjáanlegt umhverfi til langtímafjárfestinga.

Fjárfesting í rannsóknum og þróun er undirstaða tækni- og hugverkaiðnaðar. Greinin hefur vaxið ört hér á landi á síðustu árum og er orðin ein af fjórum meginstöðum útflutnings á Íslandi. Útflutningstekjur tækni- og hugverkaiðnaðar hafa ríflega áttfaldast frá árinu 2008, eða farið úr 46 milljörðum króna í 369 milljarða árið 2025. Á sama tíma hefur hlutdeild greinarinnar í útflutningstekjum þjóðarþúsins aukist úr 7% í nær 19%. Verðmætasköpun greinarinnar til landsframleiðslu nam ríflega 440 milljörðum króna árið 2025 og þar störfuðu þá um 18 þúsund manns.³

Fjárfesting í R&B
% af VLF

Hlutdeild fyrirtækja í fjárfestingu í R&B
%

Heimild: Hagstofa Íslands.

SI leggja til að í markmiðsákvæðinu verði sérstaklega vísað til aukinna fjárfestinga fyrirtækja í R&B og fyrirsjáanleika skattahvatans. Samfélagslegur og efnahagslegur ávinningur er markmið kerfisins í heild. Það almenna markmið má ekki túlka sem óskilgreint viðbótarskilyrði fyrir staðfestingu einstakra verkefna. Lögð er áhersla á að ekki verði krafist þess að fyrirtæki sanni fyrirfram að verkefni muni skapa tiltekinn fjölda starfa eða ákveðnar útflutningstekjur áður en niðurstöður þess liggja fyrir.

³ [Hugvit til hagsældar: Umfang og áhrif tækni- og hugverkaiðnaðar á Íslandi, greining SI, 14. apríl 2026](#)

Orðalag um ávinning hér á landi má ekki heldur túlka þannig að nauðsynleg þjónustukaup erlendis eða alþjóðlegt samstarf leiði sjálfkrafa til útilokunar. Horfa þarf til heildarframlags verkefnis til starfsemi, þekkingar og verðmætasköpunar á Íslandi og gæta samræmis við önnur ákvæði frumvarpsins.

Um 3. gr. frumvarpsins: Gildissvið

Eigandi verkefnis og eigin fjárhagsleg áhætta

Í 1. mgr. er áfram miðað við að umsækjandi sé eigandi verkefnis, beri sjálfur fjárhagslega áhættu og fái staðfestingu Rannís. SI styðja að þessi skilyrði séu skýr og samræmist orðskýringu „eiganda verkefnis“ í 4. gr. en ekki megi túlka skilyrðin þannig að rétt sé að krefjast þess að umsækjandi fjármagni verkefnið alfarið með eigið fé eða framkvæmi alla verkþætti sjálfur. Eðlilegt samstarf, ytri fjármögnun og þjónustukaup þurfa að rúmast innan kerfisins.

Háskólar og opinberar stofnanir eru áfram undanskilin ef um sjálfstæða umsækjendur er að ræða. SI gera ekki athugasemd við þá afmörkun í þessu frumvarpi, en leggja áherslu á að hún hindri ekki þátttöku þeirra sem samstarfs- eða þjónustuaðila fyrirtækja. Skýra þarf rétt fyrirtækis vegna eigin kostnaðar í slíku samstarfi og greina hann frá kostnaði sem fellur á opinberan aðila.

Fjárhagsvandi og endurgreiðslukröfur vegna ríkisaðstoðar

SI styðja að mat á fjárhagsvanda miðist við stöðu þegar ákvörðun um staðfestingu verkefnis er tekin. Framkvæmdin þarf að byggjast á réttum og uppfærðum gögnum á því tímamarki, þar á meðal um hlutafjárukningar og aðrar breytingar sem hafa áhrif á matið. Samtökin styðja jafnframt að tekið sé tillit til fjárhagsstöðu fyrirtækis sem hefur meirihlutaeignarhald eða stjórnunarleg yfirráð í umsækjanda, eins og ákvæðið mælir þegar fyrir um.

Samtökin leggja fyrst og fremst áherslu á skýra og samræmda framkvæmd. Birta þarf leiðbeiningar um hvernig fjárhagsstaða viðkomandi fyrirtækja er metin í samhengi, hvaða reikningsskil og önnur gögn liggja til grundvallar og hvernig eignarhaldsbreytingar og ný fjármögnun eru tekin til greina. Jafnframt þarf að skýra áhrif síðari breytinga á fjárhagsstöðu á staðfestingu til margra ára.

Samtökin ítreka áhyggjur af stöðu fyrirtækja með langan þróunarferil og uppsafnað tap vegna R&D. Nýta þarf það svigrúm sem gildandi ríkisaðstoðarreglur veita og bregðast við rýmkun þeirra þegar reglurnar hafa verið samþykktar og teknar upp í EES-samninginn. Við framkvæmd ákvæðisins verði tryggt að mat á fjárhagsvanda byggist á viðeigandi lagaskilyrðum og að almennu mati á rekstrarhæfi verði ekki beitt sem sjálfstæðu viðbótarskilyrði án lagastoðar.

SI telja jafnframt mikilvægt að yfirfara hvort íslensk skilgreining og framkvæmd mats á fyrirtækjum í fjárhagsvanda samræmist að fullu 18. tölul. 2. gr. GBER. Þar er sérstaklega vísað til þess að meira en helmingur hlutafjár hafi tapast vegna uppsafnaðs taps. Í íslenskri reglugerð nr. 758/2011 er hins vegar miðað við bókfært eigið fé án þess að þessi forsenda sé sérstaklega tilgreind. Samtökin óska eftir því að skýrt verði hvort þessi munur hafi áhrif á mat á fjárhagsvanda, meðal annars hjá fyrirtækjum sem fjármagna þróunarstarfsemi með breytanlegum lánum, og hvort þörf sé á breytingum á innlendra framkvæmd eða reglugerð.

Tryggja þarf samræmda meðferð sambærilegra umsækjenda þótt afgreiðslutími sé mismunandi og skýra hvaða gögn megi uppfæra áður en ákvörðun er tekin. Fyrirtæki fái tækifæri til að leiðrétta rangar eða úreltar upplýsingar áður en umsókn er synjað. Rökstuðningur synjunar tilgreini hvaða

skilyrði er talið úppfyllt, hvaða gögn liggja til grundvallar og hvernig fjárhagsstaða fyrirtækis með meirihlutaeignarhald eða stjórnunarleg yfirráð hefur verið metin.

SI gera ekki athugasemd við að útistandandi endurgreiðslukrafa vegna ólögmatrar ríkisaðstoðar geti útilokað stuðning samkvæmt viðeigandi EES-reglum. Við framkvæmd ákvæðisins þarf að liggja skýrt fyrir hvaða krafa hefur þessi áhrif, gagnvart hvaða fyrirtæki og hvenær hindrunin fellur brott. Almennur ágreiningur við skattyfirvöld eða óskyld skuld má ekki verða sjálfstæður grundvöllur útilokunar samkvæmt þessu ákvæði.

Um 4. gr. frumvarpsins: Orðskýringar

1. tölul. - Aðkeypt rannsóknar eða þróunarvinna

Skilgreining aðkeyptrar vinnu í 4. gr. tekur einnig til ráðgjafar og sambærilegrar sérfræðipjónustu. Afmarka þarf hana þannig að hún dragi ekki sjálfkrafa nauðsynlega prófunar- og rannsóknarpjónustu undir almennt útivistunarpak. SI ítreka tillögu um að greina á milli sjálfstæðrar útivistunar heilla verkþátta og beinna aðfangakaupa vegna verkefnis sem fyrirtækið leiðir sjálft og ber faglega ábyrgð á. Tillögur um 80% undanþáguna og sérstaka meðferð klíníks rannsóknakostnaðar eru settar fram við 9. gr.

Orðskýringin þarf að greina R&Þ vinnu frá almennum aðföngum, leigubúnaðar, hugbúnaðarleyfum og reiknipjónustu. Flokkun á að ráðast af efni viðskiptanna en ekki orðalagi reiknings eða því hvort aðfang er afhent sem vara eða þjónusta. Birta þarf hagnýt dæmi um m.a. rannsóknarstofupjónustu, klínískar prófanir, skýjaþjónustu og aðkeypta hugbúnaðarþróun. Skilgreiningin ein veitir ekki frádráttarrétt; samspil hennar við 9. gr. þarf því að vera ótvírætt.

2. tölul. - Eigandi verkefnis

Jákvætt er að formlegt eignarhald hugverkaréttinda ráði ekki eitt úrslitum um eignarhald verkefnis. Það samræmist þeirri áherslu SI að horfa til raunverulegrar stjórnar, faglegrar ábyrgðar, fjárhagslegrar áhættu og réttar til efnahagslegs ávinnings. Skýrar leiðbeiningar þurfa að tryggja að íslensk félög í alþjóðlegum samstæðum séu ekki útilokuð eingöngu vegna staðsetningar hugverkaréttinda, án þess að slakað sé á skilyrðum um eigin áhættu og ábyrgð umsækjanda.

SI styðja einnig að venjulegt endurgjald fyrir þjónustu nægi ekki eitt og sér til að mynda rétt sem eigandi verkefnis. Þetta viðmið þarf þó að beita eftir efni samninga. Fyrirtæki getur borið eigin þróunaráhættu og haft rétt til nýtingar eða hlutdeildar í árangri þótt það fái jafnframt greiðslu vegna hluta vinnunnar. Leiðbeiningar þurfa að sýna hvernig sameiginlegt eignarhald og kostnaðarskipting í samstarfsverkefnum eru metin og hvernig komið er í veg fyrir tvítalningu.

3. tölul. - Fyrirtæki

SI styðja að skilgreining fyrirtækis miðist við tilgreinda lögaðila sem stunda atvinnustarfsemi, í stað almennrar flokkunar þeirra sem nýsköpunarfyrirtækja. Aðgangur á að ráðast af verkefninu og skilyrðum laganna. Ekki ætti að krefjast þess að R&Þ séu meginstarfsemi umsækjanda eða að tekjur hafi þegar orðið til af því verkefni sem sótt er um vegna. Þetta þarf að koma skýrt fram í leiðbeiningum svo ung fyrirtæki á þróunarstigi njóti sama aðgangs og önnur.

4. tölul. - Rannís

Samtökin gera ekki athugasemd við að lagatilvísun um stöðu Rannís verði uppfærð, en leiðrétt þarf heiti laga nr. 54/2026 í orðskýringu Rannís í 4. gr. frumvarpsins. Rétt heiti er lög um opinberan stuðning við vísindi og nýsköpun, eins og réttilega kemur fram í greinargerðinni. Mikilvægt er að

lagatextinn verði samræmdur því heiti. Uppfærsla á stofnanatilvísun breytir ekki kröfu SI um að sjálfstæð kærunefnd verði sett á laggirnar.

5. tölul. – R&B verkefni

SI styðja að skilgreiningin taki til öflunar nýrrar þekkingar og nýrrar samsetningar eða nýtingar fyrirbyggjandi þekkingar. Jákvætt er að hugbúnaðarþróun, frumgerðir, prófanir og sannprófun séu nefnd sérstaklega. Upptalningin þarf að vera dæmaskrá sem rúmar þróun nýrra tæknisviða, en ekki lokaður listi yfir viðurkenndar aðferðir.

Óvissa þarf að varða rannsóknar- eða þróunarviðfangsefnið. Almenn viðskiptaáhætta nægir ekki ein og sér, en ekki má heldur krefjast þess að fyrirtæki sýni fyrirfram fram á lausn þeirrar tæknilegu óvissu sem verkefninu er ætlað að leysa. Við mat þarf að taka mið af ólíkum þróunarferlum, meðal annars í hugbúnaði, gervigreind, tölvuleikjagerð, líftækni og framleiðsluviðnaði.

SI styðja afmörkun gagnvart venjubundnu viðhaldi og aðlögun. Rannís þarf þó að geta aðgreint hæfa R&B verkþætti innan stærri verkefna í stað þess að hafna heildinni vegna þess að hún inniheldur einnig almenn rekstrarverkefni. Birta þarf viðmið og dæmi um mörkin og tryggja samræmda framkvæmd milli ára.

6. tölul. – Styrkhæfur R&B kostnaður

Samtökin styðja kröfur um nauðsyn, rekjanleika og aðgreiningu kostnaðar. Þau leggjast hins vegar gegn því að skýring kostnaðarheimilda verði notuð til að fella út kostnað sem er eðlilegur og nauðsynlegur hluti R&B verkefna.

Skýra þarf að hlutfallsleg notkun aðfanga við verkefni geti verið styrkhæf þegar hún er skjalfest með málefnalegum hætti. Krafa um rekjanleika má ekki verða krafa um að hvert tæki, leyfi eða húsnæði sé eingöngu notað við eitt verkefni. Undanþágan vegna beinnar verkefnisstjórnar og viðbótarkostnaðar þarf jafnframt að hafa raunverulegt efni og samræmast kostnaðarflokkum 9. gr.

Tilvísun til kostnaðarflokka GBER gerir ekki sjálfkrafa alla þá flokka hæfa samkvæmt frumvarpinu. SI ítreka að þrenging umfram kröfur EES-reglna kalli á sérstakan rökstuðning. Verði tillaga SI um stuðning við öflun, staðfestingu og vörn eigin einkaleyfa samþykkt þarf að breyta skilgreiningunni, sem nú vísar eingöngu til kostnaðarflokka 3. mgr. 25. gr. GBER. Um það er nánar fjallað við 9. gr. Samræma þarf einnig tilvísun orðskýringarinnar til 6. mgr. 10. gr. við endanlega númerun eftir viðbætur 9. gr. frumvarpsins.

7. tölul. – Skattfrádráttur

SI styðja að skilgreiningin taki áfram bæði til frádráttar frá álögðum tekjuskatti og endurgreiðslu. Endurgreiðanleiki er grundvallaratriði fyrir fyrirtæki sem fjárfesta í þróun áður en tekjur eða hagnaður myndast. Breytt heiti og orðalag laganna má ekki skapa óvissu um þennan rétt eða gera fyrirtæki í skattalegu tapi almennt verr sett en fyrirtæki í hagnaði.

8. tölul. – Stærð fyrirtækis

Samtökin styðja samræmda tilvísun til stærðarviðmiða GBER eins og þau hafa verið tekin upp í EES-samninginn. Fyrirtæki þurfa að geta séð með skýrum hætti hvaða gögn eru notuð um starfsmannafjölda, veltu, efnahag og tengsl við önnur fyrirtæki og hvaða viðmiðunarár gildir. Skýra þarf áhrif breytinga á stærðarflokki á gildistíma fjölárastaðfestingar.

Stærðarflokkun ræður stuðningshlutfalli og þarf að halda henni aðgreindri frá sérstakri skilgreiningu tengdra fyrirtækja vegna sameiginlegs kostnaðarhámarks. Leiðbeiningar þurfa að útskýra þennan

mun og sýna dæmi um eignarhaldstengsl. Bein tilvísun í evrópskar reglur má ekki verða til þess að umsækjendur geti aðeins með sérfræðiaðstoð áttað sig á því hvaða hlutfall gildir um þá.

SI benda jafnframt á mikilvægi þess að stærðarviðmið tengdra skattalegra hvata verði yfirfarin með samræmingu að leiðarljósi. Ólík stærðarviðmið geta torvelað fyrirtækjum að nýta stuðningsúrræði þegar þau vaxa. Samtökin hvetja því til samræmdrar yfirferðar á viðkomandi ákvæðum tekjuskattslaga og þess að sömu upplýsingar um stærð fyrirtækis verði endurnýttar eftir því sem við á.

9. tölul. - Viðskiptaáætlun

SI styðja að viðskiptaáætlun beinist að fyrirhugaðri nýtingu niðurstaðna og mögulegum markaðstækifærum. Umfang hennar þarf að miðast við þróunarstig og stærð verkefnis. Ekki á að krefjast tryggingar fyrir viðskiptalegum árangri eða nákvæmra söluspáa þegar tæknileg niðurstaða er enn óviss. Krafa þarf að lesast með brottfalli sérstaks skilyrðis um töluleg markmið í 6. gr. og ekki verða leið til að endurvekja það skilyrði á umsóknarformi.

Um 5. gr. frumvarpsins: Umsóknir og umsóknarfrestir

Skrifleg umsókn og upplýsingakröfur

SI gera ekki athugasemd við rafræna og skriflega umsókn á stöðluðu formi. Heimild Rannís til að ákveða form umsóknar má þó ekki fela í sér svigrúm til að bæta við efnislegum skilyrðum sem ekki eiga stoð í lögum. Umsóknarkerfið þarf að leyfa endurnýtingu fyrirtækjaupplýsinga og fyrri verkefnisgagna. Birta þarf skýrar leiðbeiningar um nauðsynleg fylgigögn og gefa hæfilegan frest til úrbóta þegar gögn vantar.

Tveir umsóknarfrestir

Tveir umsóknarfrestir taka að hluta til mið af tillögu SI sem fram kom í umsögn um áform. Samtökin telja þó enn heppilegast að umsóknargátt sé opin allt árið. Ný verkefni verða til vegna tæknilegra niðurstaðna, fjármögnunar og samstarfstækifæra sem fyrirtæki geta ekki tímasett fyrirfram.

Samkvæmt drögunum er síðasti umsóknarfrestur vegna yfirstandandi rekstrarárs 1. apríl. Fyrirtæki sem tekur ákvörðun um nýtt verkefni síðar á árinu þarf skýra leið til að sækja um vegna þess árs. Annars getur breytingin orðið afturför m.v. frestinn 1. október á yfirstandandi ári. SI leggja til fljótandi umsóknarfrest eða einfalda fyrirframtilkynningu fyrir verkefni sem verða til eftir 1. apríl, með nánari gögnum innan ákveðins frests. Kostnaður verði hæfur frá skýrt skilgreindu tímamarki að því marki sem ríkisaðstoðarreglur heimila, óháð afgreiðslutíma stjórnvalda.

Skýra þarf hvort og með hvaða hætti umsókn getur tekið til kostnaðar frá upphafi rekstrarárs og hvernig frestinir gilda um fyrirtæki með annað rekstrarár en almanaksárið. Framkvæmdin má ekki ráðast af mismunandi túlkun umsóknarforms eða afgreiðsludegi. Um takmörkun apríluumsókna við eins árs staðfestingu er fjallað við 8. gr.

Upplýsingar um tengd fyrirtæki

Samtökin styðja upplýsingar sem eru nauðsynlegar til að beita reglum um tengd fyrirtæki og fyrirbyggja tvítalningu. Skýra þarf hvaða tengsl ber að tilkynna og hvaða upplýsingar umsækjandi á raunhæfan kost á að afla um umsóknir annarra lögaðila. Rannís ætti að samkeyra fyrirbyggjandi gögn eftir því sem heimilt er og beina upplýsingakröfum að réttum aðila. Árleg framvinduskýrsla ætti að nægja til að tilkynna breytingar á áður veittum upplýsingum.

Um 6. gr. frumvarpsins: Staðfesting verkefna

1. mgr. - Staðfesting í heild eða að hluta

SI styðja heimild til staðfestingar afmarkaðra verkþátta eða kostnaðartegunda. Ágreiningur um einn þátt ætti ekki að leiða til höfnunar verkefnis í heild. Áður en veruleg skerðing eða synjun er ákveðin þurfa umsækjendur að fá leiðbeiningar og raunhæft tækifæri til að skýra gögn eða afmarka blandaða verkþætti.

Bann við því að Rannís breyti umsókn verður að útfæra þannig að það komi ekki í veg fyrir leiðbeiningar eða að umsækjandi bæti sjálfur úr annmörkum hennar. Í ákvörðun þarf að afmarka samþykkt og synjaða hluta, forsendur niðurstöðunnar og þýðingu hennar fyrir fyrirhugaðan kostnað. Allir synjaðir hlutar eiga að geta sætt sjálfstæðri stjórnsýslukæru.

2. mgr. - Skilyrði staðfestingar

SI styðja að samkvæmt 1. tölul. séu markmið, óvissa, verkþættir, tími og áfangar verkefnis skilgreind. Kröfurnar þurfa að taka mið af eðli þróunarvinnu þar sem aðferðir og áfangar geta breyst eftir niðurstöðum. Sérstaklega er fagnað því að krafa um töluleg markmið um tekjur, útflutning, störf eða annan virðisauka er ekki tekin upp óbreytt. Þau sjónarmið mega ekki snúa aftur sem fortakslaus skilyrði í reglugerð eða umsóknarkerfi.

Um 2. tölul. leggja samtökin áherslu á að sérfræðimenntun, þjálfun og reynsla séu raunhæfar, valkvæðar leiðir til að sýna fram á hæfni. Starfsfólk með viðeigandi hagnýta þekkingu má ekki vera útilokað vegna skorts á tiltekinni prófgráðu. Mat þarf að miðast við hæfni teymisins og viðkomandi verkþætti með tilliti til þeirrar sérfræðipjónustu sem lögin heimila að kaupa.

Um 3. tölul. vísa SI til athugasemda við 3. gr. og skilgreiningu eiganda verkefnis í 4. gr. Staðfesting þarf að byggjast á efni samninga, raunverulegri ábyrgð og áhættu. Ekki ætti að krefjast sömu gagnaöflunar varðandi eignarhald og áhættumat á mörgum stöðum í umsókninni.

3. mgr. - Afturköllun og gagnaöflun

SI gera ekki athugasemd við heimild til afturköllunar þegar staðfesting byggðist á röngum eða villandi upplýsingum sem höfðu úrslitapýðingu. Afturköllun getur samkvæmt drögunum náð til yfirstandandi og tveggja síðustu tekjuára. Í hverju máli þarf að afmarka hvaða upplýsingar voru rangar eða villandi, hvers vegna þær breyttu niðurstöðunni og hvaða ár og verkþætti ákvörðunin tekur til.

Árangursleysi eða breytt tæknileg nálgun er ekki eitt og sér merki um að upphafleg staðfesting hafi verið röng. Réttur til stuðnings verður að ráðast af því hvort hæft R&D starf fór fram. Skýra þarf áhrif breytinga og afturköllunar á hvert rekstrarár og tryggja að breytt mat stjórnvalda leiði ekki eitt og sér til afturvirktrar skerðingar vegna kostnaðar sem stofnað var til á réttum forsendum.

Gagnaöflun vegna afturköllunar þarf að beinast að viðeigandi upplýsingum, með hæfilegum svarfresti og vernd trúnaðar. Fyrirtæki þarf að geta komið sjónarmiðum sínum á framfæri áður en ákvörðun er tekin. Afturköllun og umfang hennar eiga að vera kæranleg til sjálfstæðrar nefndar, enda geta fjárhagsleg áhrif verið veruleg.

4. mgr. - Reglugerðarheimild og áframhald verkefna

Nánari reglur um mat, breytingatilkynningar og eftirlit geta aukið fyrirsjáanleika. Meginforsendur staðfestingar og afturköllunar þurfa þó að vera skýrar í lögunum sjálfum. Reglugerðin ætti að greina óverulegar breytingar frá þeim sem þarf að tilkynna og þeim sem kalla á nýja ákvörðun. SI styðja

að fortakslaust hámark á fjölda framlenginga sama verkefnis falli brott, enda verði áframhald metið samkvæmt 8. gr. án óparfa kröfu um að langtímaverkefni sé endurskilgreint sem nýtt verkefni.

Um 7. gr. frumvarpsins – Málsmeðferð og endurmat

Samtökin gera athugasemdir við að með 7. gr. frumvarpsins sé ekki komið á sjálfstæðri kærueimild vegna ákvarðana Rannís. Samtökin telja slíka kærueimild eina mikilvægustu réttarbót endurskoðunarinnar og nauðsynlega forsendu þess að endurreisa traust milli stjórnvalda og atvinnulífsins á framkvæmd skattahvatakerfisins.

Endurmatsheimildin er þröng. Hún tekur til synjunar um staðfestingu verkefnis í heild eða að hluta, en eingöngu að því marki sem synjunin byggist á því að verkefnið eða afmarkaðir verkþættir þess teljist ekki R&B. Hún tekur ekki til annarra skilyrða staðfestingar og veitir ekki sérstaka endurmatsheimild vegna afturköllunar. Byggist synjun á fleiri en einni forsendu getur endurmatið því aðeins leyst úr hluta ágreiningsins. Fyrirtæki getur fengið breytt mat á R&B eðli verkefnis án þess að fá aðrar úrslitaforsendur synjunar endurskoðaðar samkvæmt þessu úrræði.

SI telja jákvætt að við endurmat skuli afla skriflegra og rökstuddra álita tveggja óháðra sérfræðinga utan Rannís. Samkvæmt ákvæðinu ber stofnuninni að taka rökstudda afstöðu til álitanna við nýja ákvörðun. Verði niðurstaða Rannís önnur en samhljóða niðurstaða sérfræðinganna þarf stofnunin sérstaklega að skýra ástæður þess. Þessar kröfur geta styrkt faglegan grundvöll ákvarðana og gera Rannís skylt að fjalla efnislega um niðurstöður sérfræðinganna.

Það breytir þó ekki þeirri grundvallarathugasemd SI að endanlegt ákvörðunarvald verður áfram hjá Rannís og ákvarðanir stofnunarinnar verða endanlegar á stjórnsýslustigi. Óháð sérfræðiaðkoma og aukin rökstuðningsskylda tryggja því ekki sjálfstæða úrlausn ágreinings utan stofnunarinnar. Samtökin ítreka kröfu sína um sjálfstæða kærunefnd með bindandi úrskurðarvaldi, sem sé að öllu leyti óháð Rannís. SI fögnuðu þeim áformum í umsögn sinni í ágúst s.l. og lögðu áherslu á sjálfstæði slíkrar kærunefndar. Samtökin telja að fyrirliggjandi útfærsla gangi verulega skemur en boðuð réttarbót gaf tilefni til að vænta.

SI leggja því til að 7. gr. verði endursamin þannig að ákvarðanir Rannís samkvæmt lögunum verði kærانlegar til sjálfstæðrar kærunefndar. Kærueimildin nái meðal annars til synjunar í heild eða að hluta, afmörkunar samþykktra verkþátta og kostnaðarliða, synjunar undanþágu og afturköllunar staðfestingar. Nefndin hafi fullt vald til að endurskoða málsatvik, lagatúlkun, faglegt mat og málsmeðferð og geti breytt ákvörðun, felld hana úr gildi eða vísað máli til nýrrar meðferðar með bindandi fyrirælum.

Kærunefndin þarf að vera að öllu leyti sjálfstæð gagnvart Rannís í skipulagi, starfsmannahaldi, fjármögnun og úrlausn mála. Hún hafi eigin umsýslu og fjármálaráðuneytið skipi í slíka nefnd. Rannís hafi hvorki tilnefningar-, skipunar- né stjórnunarvald gagnvart nefndinni og annist ekki efnislega meðferð kærumála. Í nefndinni þurfi að vera lögfræðilæking og hagnýt reynsla af rannsóknum, þróun og rekstri fyrirtækja, með aðgangi að frekari sérþekkingu eftir viðfangsefni hvers máls.

Samtökin styðja skýrar kröfur um skriflegar ákvarðanir, rökstuðning, leiðbeiningar og afgreiðslufresti. Tryggja þarf að umsækjandi fái aðgang að sérfræðialitum og tækifæri til að tjá sig um þau áður en ákvörðun er tekin. Meginreglur um sjálfstæði kærunefndar, úrskurðarvald, kærufresti og kostnað verði lögfestar. Kostnaður við sérfræðivinnu eða kærumeðferð má ekki verða aðgangshindrun fyrir fyrirtæki.

Endurmat hjá Rannís getur verið viðbótarúrræði, en má hvorki koma í stað sjálfstæðrar kærue né vera skyldubundinn undanfari hennar. Fyrirtæki þurfa að geta borið ágreining undir aðila sem stendur utan Rannís og hefur vald til að breyta eða fella úr gildi ákvarðanir stofnunarinnar.

Um 8. gr. frumvarpsins: Gildistími staðfestinga

1. mgr. - Gildistími og árleg framvinduskýrsla

SI styðja staðfestingar til allt að fjögurra rekstrarára og að áframhaldandi framkvæmd sama verkefnis geti fengið nýja staðfestingu án þess að verkefnið þurfi að vera skilgreint sem annað og ótengt verkefni. Almennt ætti staðfesting að gilda í tvö til þrjú ár þegar fyrirbyggjandi áætlanir styðja það og í allt að fjögur ár þegar eðli verkefnis réttlætir.

Jafnframt þarf að fella brott sjálfvirka takmörkun aprílumsókna við eins árs staðfestingu. Gildistími á að ráðast af eðli verkefnis, fyrirbyggjandi gögnum og tímaáætlun. Sú krafa að krefja fyrirtæki um nýja heildarumsókn vegna sama langtímaverkefnis í október getur valdið óþarfa tvíverknaði án þess að það þjóni tilgangi eftirlits.

Árleg framvinduskýrsla má ekki verða ný umsókn í reynd. Hún þarf að vera stutt og áhættumiðuð, byggjast á endurnýtingu upplýsinga og beinast að því hvort verkefnið uppfylli áfram skilyrði. SI telja frest til 1. febrúar eftir lok rekstrarárs of knappan, sérstaklega þegar einnig er óskað uppfærðrar kostnaðaráætlunar. Leggja samtökin til að almennur skilafrestur verði 1. apríl og að sambærilegur undirbúningstími verði tryggður fyrirtækjum með annað rekstrarár en almanaksárið.

SI fagna því að sérstaklega sé tekið fram að framvinduskýrsla sé ekki ný umsókn. Skýra þarf afleiðingar síðbúinna skila og tryggja hæfilegan úrbótafrest áður en réttindi skerðast. Uppfærð kostnaðaráætlun ætti aðeins að vera nauðsynleg þegar breyting er veruleg og áætlun er ekki endanlegt skattalegt uppgjör raunverulegs kostnaðar.

2. mgr. - Ný staðfesting vegna áframhaldandi verkefnis

Samtökin styðja að umsóknir vegna áframhalds sama verkefnis séu tengdar og litið til fyrri framvindu, óvissu og verkþátta. Ný umsókn getur verið eðlileg að lokinni fjölárastaðfestingu, en ætti að endurnýta fyrri gögn og beinast að áframhaldandi vinnu og breytingum. Ekki er rétt að enduropana án tilefnis á mati á eldri tímabilum eða gera tæknilegt árangursleysi að sjálfstæðu synjunarskilyrði fyrir áframhaldandi hæfu R&B starfi.

Festa þarf í lög að eðlileg breyting á aðferðafræði, tæknilegri nálgun eða verkþáttum kalli ekki sjálfkrafa á nýja umsókn ef grunnviðfangsefni og R&B eðli verkefnis haldist. Ný umsókn ætti aðeins að vera nauðsynleg þegar um verulegar breytingar er að ræða. Fyrirtæki þurfa að geta fengið tímanlega, skriflega niðurstöðu um verulegar breytingar á gildistíma staðfestingar.

3. mgr. - Reglugerð um gildistíma og skýrslugjöf

Birta þarf viðmið um val á eins til fjögurra ára gildistíma og rökstyðja sérstaklega þegar veitt er styttri staðfesting en áætlun umsækjanda gefur tilefni til. Reglugerð um framvinduskýrslur þarf að útfæra afmarkaðar og fyrirsjáanlegar upplýsingakröfur. Slík viðmið og eyðublöð þurfa að liggja fyrir áður en fyrstu umsóknir samkvæmt nýju fyrirkomulagi eru lagðar fram.

Um 9. gr. frumvarpsins: Skattfrádráttur og styrkhæfur kostnaður

Hugtakanotkun og óbreytt meginskipan skattfrádráttar

SI gera ekki athugasemd við að hugtakið „fyrirtæki“ komi í stað „nýsköpunarfyrirtækis“ í tilgreindum ákvæðum 10. gr. laganna. Samræma þarf beygingar og innri tilvísanir um leið. Samtökin styðja heilshugar að frádráttarhlutföll, 35% fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki og 25% fyrir stór fyrirtæki, og

almennt 1.100 m.kr. kostnaðarhámark haldist óbreytt. Nýjar takmarkanir á stofninum geta þó lækkað stuðning án breytingar á þessum hlutföllum.

1. tölul. - Laun og launatengd gjöld

SI styðja að beint og skjalfest vinnuframlag stjórnenda geti verið styrkhæft. Framkvæmdin þarf að ráðast af raunverulegu framlagi til verkefnis, þar á meðal nauðsynlegri verkefnisstjórn, án sjálfvirkar útilokunar vegna starfsheitis. Gagnakröfur þurfa að vera hóflegar og samræmdar hjá Rannís og Skattinum.

Skýra þarf hvaða launatengdu gjöld falla undir liðinn og hvaða tímaskráning eða önnur gögn nægja. Þegar starfsmaður sinnir fleiri verkefnum þarf málefnalega skiptingu, en kröfurnar mega ekki verða svo íþyngjandi að kostnaður við skráningu verði úr hófi. Beinn og nauðsynlegur kostnaður vegna verkefnisstjórnar þarf að fá sömu meðferð óháð stærð fyrirtækis eða starfsheiti þess sem sinnir henni.

2. tölul. - Aðkeypt vinna, þekking, einkaleyfi og ráðgjöf

SI styðja að kaup á þekkingu, einkaleyfum og nýtingarleyfum ásamt sérfræðiþjónustu geti verið styrkhæf að uppfylltum skilyrðum. Krafa um kjör sem samsvara viðskiptum ótengdra aðila er eðlileg, en sönnunarkröfur þurfa að taka mið af sérhæfðri þjónustu þar sem nákvæm samanburðarviðskipti eru ekki tiltæk. Heimila ætti samninga, tilboð og önnur málefnaleg gögn eftir eðli viðskipta.

Greina þarf almennu viðmiðin um verð og skilmála frá sérstöku skilyrði um ótengdan seljanda aðkeyptrar R&B vinnu. Í athugasemdum við 9. gr. frumvarpsins er skýrt að takmörkun aðkeyptrar R&B vinnu tekur ekki sjálfkrafa til kaupa á einkaleyfum eða nýtingarleyfum. Kaupin geta þó fallið undir takmörkunina ef þau teljast jafnframt aðkeypt R&B vinna samkvæmt skilgreiningu laganna. SI leggja áherslu á að þessi afmörkun verði skýr í framkvæmd.

SI ítreka kröfu sína um að kostnaður við að afla, staðfesta og verja eigin einkaleyfi verði talinn til stofns til skattfrádráttar. A-liður 2. mgr. 28. gr. GBER heimilar stuðning við slíkan kostnað lítilla og meðalstórra fyrirtækja, að uppfylltum skilyrðum greinarinnar og almennum skilyrðum reglugerðarinnar. Samkvæmt 3. mgr. greinarinnar er hámarksstuðningshlutfall vegna þessa kostnaðar 50%. Afmarka þarf kostnaðinn sérstaklega og samræma reglur um stuðningshlutföll og samanlagða aðstoð. Heimild frumvarpsins til kaupa á einkaleyfum eða nýtingarleyfum kemur ekki í stað stuðnings við öflun og vernd eigin einkaleyfa.

Tillagan krefst breytinga á skilgreiningu styrkhæfs kostnaðar í 4. gr. frumvarpsins, kostnaðarheimildum 9. gr. og eftir atvikum reglum 15. gr. laganna um hámarksstuðning. Núverandi tilvísun skilgreiningarinnar til 25. gr. GBER þarf að rúma sérstaka heimild samkvæmt 28. gr. Við útfærslu verði meðal annars afmörkuð umsóknar- og skráningargjöld og nauðsynleg sérfræðivinna við öflun, staðfestingu og vörn einkaleyfa. Kostnaður samkvæmt þessari sérstöku heimild sæti ekki sjálfkrafa þökum á aðkeypta R&B-vinnu. Vegna stærri fyrirtækja þarf að kanna aðrar viðeigandi aðstoðarheimildir, enda tekur 28. gr. til lítilla og meðalstórra fyrirtækja.⁴

3. tölul. - Annar fastur kostnaður og rekstrarkostnaður

SI telja að 20% hámark á annan fastan kostnað og rekstrarkostnað, miðað við styrkhæfan launakostnað sama verkefnis, þurfi að fela í sér svigrúm til að sýna fram á hærri nauðsynlegan kostnað. Ófrávíkjanlegt hámark getur sérstaklega skert stuðning við verkefni sem þurfa dýra aðstöðu

⁴ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 651/2014, almenn hópundanþágureglugerð (GBER), frá 1. júlí 2014. Sjá d-lið 3. mgr. 25. gr. um aðkeypta þekkingu og einkaleyfi og a-lið 2. mgr. og 3. mgr. 28. gr. um einkaleyfiskostnað lítilla og meðalstórra fyrirtækja. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014R0651-20230701>

eða tæknilega innviði með tiltölulega fáum starfsmönnum. Það getur einnig verkað samhliða takmörkunum á aðkeyptri vinnu og þrengt stofninn úr fleiri en einni átt.

Í umsögn sinni um áform lögðu SI til valkvæða einfaldaða kostnaðaraðferð til að draga úr skjalakröfum, með möguleika á að sýna fram á meiri raunverulegan kostnað. Frumvarpið leggur þess í stað bæði hámark á raunverulegan kostnað og krefst gagna um hann. Sú leið veitir fyrirtækjum ekki þá einföldun sem samtökin óskuðu eftir. SI leggja til að almenna 20% viðmiðið verði útfært með heimild til að telja fram hærri sannanlegan og nauðsynlegan kostnað. Jafnframt verði kannað svigrúm til valkvæðrar einfaldaðrar kostnaðaraðferðar samhliða leið sem byggist á raunverulegum kostnaði, innan heimilda EES-reglna.

4. Tölul. - Efni birgðir og sambærileg aðföng

SI styðja að efnis- og birgðakostnaður og sambærileg aðföng vegna verkefnis verði sérstakur kostnaðarliður utan 20% hámarksins á styrkhæfum launakostnaði. Þetta er mikilvægt fyrir verkefni sem þurfa efni, íhluti og tilraunaframleiðslu. Skýra þarf meðferð aðfanga sem eru að hluta nýtt við rannsóknir eða prófanir og að hluta við aðra starfsemi og koma í veg fyrir að þau séu talin fram oftar en einu sinni.

Afmarka þarf með ótvíræðum hætti mörk kostnaðarflokka 3. og 4. Tölul. fyrirhugaðrar 2. mgr. 10. gr. Orðalag 4. Tölul. tekur ekki aðeins til efnis og birgða heldur einnig viðbótarkostnaðar og annars rekstrarkostnaðar, sem skarast við 3. Tölul. Þar sem aðeins annar flokkurinn sætir launatengdu þaki getur óvissa um flokkun haft veruleg fjárhagsleg áhrif. Skýra þarf sérstaklega meðferð skýjaþjónustu, reikniafls, hugbúnaðarleyfa, prófunarumhverfis og húsaleigu.

Raunverulegur kostnaður, sönnun og bann við tvítalningu

Samtökin styðja að stuðningur miðist við kostnað sem fyrirtæki hefur stofnað til og ber endanlega. Skýra þarf mun á áföllnum, bókfærðum kostnaði og greiddum reikningum svo tímamismunur við uppgjör valdi ekki ófyrirsjáanlegu brottfalli réttinda. Reikningar, samningar og málefnalegir útreikningar um notkun og vinnuframlag þurfa að geta myndað fullnægjandi sönnun eftir eðli kostnaðar.

SI styðja bann við tvítalningu. Leiðbeiningar þurfa að greina á milli tvítalningar sama kostnaðar og heimillar samnýtingar opinberra stuðningsúrræða innan gildandi marka. Takmarkanir vegna annarra styrkja þurfa að ráðast af viðeigandi reglum um samanlagða aðstoð, fremur en almennri útilokun sem gengur lengra en þær krefjast.

Kostnaðarflokkar vegna tækja búnaðar og aðstöðu

Samkvæmt greinargerð eru kostnaðarflokkar vegna tækja og búnaðar annars vegar og bygginga og lands hins vegar ekki teknir upp sérstaklega. Þar kemur jafnframt fram að frumvarpið nýti ekki allar kostnaðarheimildir 25. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar, GBER. SI leggja til að styrkhæfi fyrninga og annars viðeigandi kostnaðar vegna tækja, búnaðar og húsnæðis verði tryggt að því marki sem kostnaðurinn tengist verkefninu og samræmist ríkisaðstoðarreglum. Brottfall þessara heimilda þarfnast efnislegs rökstuðnings og áhrifamats.

Aðkeypt vinna almennt hlutfallspak og undanþága

SI telja að nýtt almennt þak á styrkhæfa aðkeypta rannsóknar- og þróunarvinnu, sem nemur 20% af styrkhæfum kostnaði hvers verkefnis á rekstrarárinu, þurfi að vera stutt skýrum og raunhæfum undanþágum. Þakið bætist við fjárhæðarhámark aðkeyptrar vinnu, 220 m.kr. á ári miðað við almennt 1.100 m.kr. kostnaðarhámark. Það er því efnisleg viðbótartakmörkun, þótt fjárhæðarhámarkið sjálft sé óbreytt.

Áhrifin ráðast af því að hlutfallið er reiknað af endanlegum styrkhæfum kostnaði, að meðtöldum styrkhæfum hluta aðkeyptrar vinnu. Sé annar styrkhæfur kostnaður 80 m.kr. og aðkeypt vinna 60 m.kr. verður aðeins 20 m.kr. af aðkeyptu vinnunni styrkhæfur samkvæmt almennu reglunni. Stofninn verður 100 m.kr. í stað 140 m.kr., að því gefnu að allur kostnaðurinn hefði annars uppfyllt skilyrði. Hjá litlu eða meðalstóru fyrirtæki myndi það eitt lækka skattfrádrátt um 14 m.kr., úr 49 m.kr. í 35 m.kr., án undanþágu og að öðrum takmörkunum slepptum. Þetta er reiknidæmi til að sýna áhrif reglunnar, ekki mat á tilteknu fyrirtæki.

Sérstaka fjárhæðarhámarkið getur einnig skert nýtingu 80% undanþágunnar. Sé annar styrkhæfur kostnaður 200 m.kr. og nauðsynleg aðkeypt vinna 800 m.kr. yrði stofninn 420 m.kr. með 220 m.kr. hámarkinu, þótt undanþága hefði verið samþykkt. Yrði kostnaður samkvæmt undanþágunni undanþeginn fjárhæðarhámarkinu gæti stofninn orðið 1.000 m.kr. Skattfrádráttur lítils eða meðalstórs fyrirtækis yrði þá 350 m.kr. í stað 147 m.kr. Dæmið miðast við samþykktu 80% undanþágu, að annar kostnaður hafi þegar verið afmarkaður samkvæmt lögunum og að öll önnur skilyrði og ríkisaðstoðarmörk séu uppfyllt.

Undanþága upp í 80% tekur að nokkru mið af nauðsyn sérhæfðrar þjónustu. Jákvætt er að skilyrðið miðist við aðstaður fyrirtækisins og raunhæfi eigin uppbyggingar, en ekki eingöngu við það hvort þjónustan sé tiltæk hér á landi. Undanþágan er þó matskennd, bundin fyrirfram afmörkun í staðfestingu og veitir ekkert svigrúm umfram 220 m.kr. fjárhæðarhámarkið. Hún leysir því ekki vanda þeirra verkefna þar sem nauðsynleg aðkeypt vinna fer yfir fjárhæðarhámarkið.

Líftækni, lyfjaþróun, lækningatækni og önnur djúptækni byggjast oft á sérhæfðum rannsóknarinnviðum og óháðum prófunaraðilum. Kostnaðarhlutfall á einstöku ári segir lítið um hver stjórnar verkefninu, ber áhættu eða byggir upp þekkingu og verðmæti hér á landi. Í viðbótarumsögn SI frá 20. febrúar 2026 var sérstaklega lögð áhersla á að greina sjálfstæða útivistun frá beinum R&B-kostnaði vegna sérhæfðrar þjónustu innan verkefnis sem fyrirtækið leiðir sjálft.

Aðaltillaga SI er að undanþáguheimild frumvarpsins vegna nauðsynlegrar sérfræðiþjónustu, sem getur heimilað að aðkeypt R&B-vinna nemi allt að 80% af styrkhæfum kostnaði verkefnis á einstöku rekstrarári, nái jafnframt til sérstaks 220 m.kr. fjárhæðarhámarks aðkeyptrar vinnu. Kostnaður sem Rannís samþykkir á grundvelli undanþágunnar verði undanþeginn fjárhæðarhámarkinu og teljist ekki með við útreikning þess.

Til þess þarf að breyta tveimur síðustu setningunum í málsgrein 9. gr. um undanþáguna, þannig að árlega fjárhæðarhámarkið taki eingöngu til aðkeyptrar vinnu utan samþykkrar undanþágu. Ekki nægir að fella aðeins brott síðustu setninguna um að undanþáguheimild Rannís nái ekki til hámarksins.

Til vara, verði 220 m.kr. hámarkið áfram látið ná til kostnaðar samkvæmt undanþágunni, leggja SI til að nauðsynlegur klínískur rannsóknakostnaður og kostnaður við sérhæfðar prófanir í lyfjaþróun verði sérgreindur innan kostnaðarflokks 2. tölul. fyrirhugaðrar 2. mgr. 10. gr. laganna og undanþeginn bæði hlutfalls- og fjárhæðarþökum aðkeyptrar R&B-vinnu með skýru lagaákvæði. Kostnaðurinn verði skráður sérstaklega í umsókn og kostnaðaráætlun hjá Rannís og sömu afmörkun fylgt við skattalega meðferð hans. Breytt skráning ein og sér nægir ekki. Klínískur rannsóknakostnaður verði sjálfstætt afmarkaður innan kostnaðarflokksins þótt þar sé einnig fjallað um kaup á einkaleyfum og nýtingarleyfum.

Í báðum tillögum gildi áfram almennt 1.100 m.kr. kostnaðarhámark og viðeigandi ríkisaðstoðarmörk, þar á meðal reglur um samanlagða aðstoð. Umsækjandi teljist áfram eigandi verkefnisins, annist stjórn þess og beri faglega ábyrgð og fjárhagslega áhættu. Hlutfallið 80% lýsir hlutdeild aðkeyptrar vinnu í styrkhæfum kostnaði, en frádráttarhlutföll laganna og önnur skilyrði styrkhæfis haldist óbreytt að þessu leyti. Um launatengt þak og kostnað vegna tækja, búnaðar og húsnæðis vísast til sérstakra athugasemda hér að framan.

Skilyrði um kaup af ótengdum aðila á EES eða í samningsríki þarf að skýra með aðgengilegum leiðbeiningum. Skoða þarf sérstaklega áhrif skilyrðisins um ótengda seljendur á raunveruleg þjónustukaup innan alþjóðlegra samstæðna, þótt verðlagning sé á armslengdarkjörum. SI telja ekki nægilegt að vísa til almennrar misnotkunarhættu án mats á vægari leiðum til að tryggja rekjanleika og koma í veg fyrir tvítalningu.

Umsækjandi þarf að geta óskað eftir breytingu á undanþágu þegar þörf fyrir sérhæfða þjónustu kemur í ljós á þróunartíma. Synjun eða takmörkun undanþágu þarf sérstakan rökstuðning og sjálfstæða kæruleið. Sama gildi um ágreining um sérstaka meðferð klíníks rannsóknakostnaðar, verði varatillagan lögfest. Skýra þarf samspil þeirrar útfærslu sem verður fyrir valinu við almennt kostnaðarhámark og reglur um sameiginlegt kostnaðarhámark tengdra fyrirtækja.

Reglugerðarheimild og samræming lagatexta

Reglugerð um samninga, armslengdarkjör, afmörkun og sönnun kostnaðar getur aukið skýrleika. Hún má ekki bæta við sjálfstæðum útilokunum eða þrengja kostnaðarflokka umfram þau mörk sem lögin setja. SI leggja áherslu á samráð um drög að reglugerð og nægan aðlögunartíma fyrir skráningar- og bókhaldskerfi fyrirtækja.

Endanlegur lagatexti þarf tæknilega yfirferð á númerun málsgreina og innri tilvísunum. Í 9. gr. er bætt við kostnaðarákvæðum en jafnframt vísað til 5., 6. og 7. mgr. 10. gr. á mismunandi stöðum. Tryggja þarf að tilvísanir til almennu reglunnar, undanþágunnar og reglugerðarheimildarinnar haldi rétttri merkingu eftir innsetningu nýrra málsgreina. Óskýr númerun má ekki skapa ágreining um frádráttarheimildir.

Leiðréttu þarf einnig misvísandi lýsingu á árlega hámarkinu í athugasemdum við 9. gr. Á bls. 34 í greinargerð með frumvarpi er á tveimur stöðum vísað til 20% af heildarstyrkhæfum kostnaði fyrirtækis. Lagatextinn miðar hins vegar við 20% af hámarkskostnaði samkvæmt 1. mgr. 10. gr., eins og einnig er réttilega útskýrt á bls. 35. Þessi munur hefur efnislega þýðingu fyrir útreikninginn.

Um 10. gr. frumvarpsins: Gildistaka

1. mgr. - Almenn gildistaka og nýjar kostnaðarreglur

Almenn gildistaka er fyrirhuguð 1. janúar 2027 en kostnaðarbreytingar 9. gr. koma fyrst til framkvæmda við álagningu 2028 vegna kostnaðar á tekjuárinu 2027 vegna umsókna um ný verkefni. SI styðja að greint sé á milli tekjuárs kostnaðar og álagningarárs. Orðalagið þarf þó að tilgreina skýrt hvort úrslitum ráði upphaf verkefnis, umsóknardagur eða rekstrarárið sem staðfesting tekur til.

Sérstaklega þarf að skýra hvaða kostnaðarreglur gilda um áframhaldandi verkefni á árinu 2027 og síðar og hvenær breytt framkvæmd telst nýtt verkefni í skilningi gildistökuákvæðisins. Breyting á verk- eða kostnaðaráætlun má ekki ein og sér leiða til þess að eldri verkefni missi vernd sína eða að kostnaður vegna fyrri tímabíla sæti nýjum takmörkunum.

2. mgr. - Málsmeðferð og endurmat frá umsóknarfresti í október 2027

Samtökin leggjast gegn því að aðgangur að réttarbótum vegna endurskoðunar ákvarðana verði bundinn við umsóknarfrest 1. október 2027 og síðar. Fyrirtæki sem fá synjun eða sæta afturköllun eftir gildistöku þurfa sjálfstæða kæruleið, óháð því hvaða umsóknarfresti upphafleg umsókn tilheyrði. Setja þarf skýra aðlögunarreglu fyrir ólokin mál og ákvarðanir sem tilkynntar eru skömmu fyrir gildistöku kæruleiðarinnar.

3. mgr. - Ráðgefandi fagnefnd á aðlögunartíma

Samkvæmt greininni heldur gildandi heimild til ráðgefandi fagnefndar gildi til ársloka 2027. SI gera ekki athugasemd við að faglegt ráðgjafarúrræði sé tiltækt á aðlögunartíma og hvetja til nýtingar á þeirri heimild út gildistímann. Það getur hins vegar hvorki komið í stað sjálfstæðrar kærunefndar né réttlætt frestun hennar. Skýra þarf hlutverkaskiptingu og tryggja að þeir sem veittu ráðgjöf við upphaflega afgreiðslu taki ekki þátt í óháðri úrlausn kæru vegna sama máls.

Um ákvæði til bráðabirgða

I Kostnaður sem fellur til fyrir gildistöku

Frumvarpið kveður á um að eldri efnisreglur gildi um kostnað sem fellur til fyrir 1. janúar 2027. SI leggja áherslu á að sú vernd verði tryggð í framkvæmd. Jafnframt þarf að skýra hvaða kostnaðarreglur gilda vegna tekjuársins 2027, sérstaklega um áframhaldandi verkefni. Fyrirtæki þurfa að geta metið áhrif breytinganna á stuðning og fjármögnun áður en þau stofna til kostnaðar.

II Umsóknir sem bárust fyrir gildistöku

Samtökin styðja að umsóknir sem bárust innan lögmæltra fresta fyrir gildistöku sæti eldri reglum um mat, afgreiðslu, skilyrði og gildistíma. Afgreiðslutafir stjórnvalda eiga ekki að breyta réttindum umsækjanda. Skýra þarf að viðbótargögn eða eðlilegar leiðréttingar á umsókn eftir áramót geri hana ekki sjálfkrafa að nýrri umsókn. Greina þarf vernd efnislegra skilyrða frá réttarbótum við endurskoðun ákvörðunar.

III Eldri tveggja ára staðfestingar

SI fagna því að tveggja ára staðfestingar haldi gildi, einnig þegar ákvörðun er tekin eftir gildistöku á grundvelli eldri umsóknar. Ný krafa um framvinduskýrslu vegna rekstrarára frá og með 2027 má ekki leiða til endurmats á upphaflegum gildistíma eða nýrrar umsóknarskyldu. Leiðbeiningar þurfa að sýna hvenær fyrsta skýrsla á að berast og hvaða upplýsingar þarf að veita. Samkvæmt skilafresti frumvarpsins yrði fyrsti skilafrestur vegna ársins 2027 að jafnaði 1. febrúar 2028; SI leggja til rýmri frest eins og rakið er við 8. gr.

IV Nýir umsóknarfrestir vegna rekstrarársins 2028

SI styðja að nýir frestir verði ekki lagðir afturvirkir á umsóknir vegna ársins 2027. Skýra þarf í einu samræmdu yfirliti hvaða frestur gildir um ný verkefni, áframhaldandi verkefni og umsóknir vegna komandi rekstrarárs. Sérstaklega þarf að útskýra að 1. október 2027 geti verið umsóknarfrestur samkvæmt eldra kerfi vegna ársins 2027 og jafnframt samkvæmt nýju kerfi vegna ársins 2028. Rannís þarf næga getu til að sinna þessu álagi og umsækjendur þurfa skýra leið til að velja rétt ár.

V Sérstök umsókn vegna áframhaldandi verkefnis á árinu 2027

Samtökin styðja afmarkaða heimild fyrirtækis með staðfestingu fyrir árið 2026 en ekki árið 2027 til að sækja um áframhald sama verkefnis fyrir 1. apríl 2027. Samspil hennar við IV. ákvæði, almennan framlengingarfrest eldri laga og brottfall takmörkunar á fjölda framlenginga þarf að vera skýrt. Sérstaklega þarf að tilgreina hvaða kostnaðarreglur gilda, þar sem verkefnið er áframhald en umsóknin ný og metin eftir breyttum ákvæðum. Fyrri staðfesting skapar ekki sjálfvirkan rétt til nýrrar, en ný umsókn má ekki ein og sér leiða til ófyrirsjáanlegrar skerðingar skattstofns vegna sama verkefnis.

VI Breytingarbeiðnir eftirlit og afturköllun vegna eldri verkefna

Ákvæðið lætur ný ákvæði um staðfestingu og gildistíma ná til breytingarbeiðna, eftirlits og afturköllunar eftir gildistöku, jafnvel þótt upphafleg staðfesting byggðist á eldri lögum. SI telja að greina þurfi skýrar á milli nýrra málsmeðferðarreglna og efnislegra skilyrða eldri staðfestingar. Samræmd eftirfylgni getur verið eðlileg, en hún má ekki verða leið til að taka áður staðfest réttindi af fyrirtæki á grundvelli nýrra skilyrða.

Skýra þarf sérstaklega hvort breyting á einum verkþætti hafi aðeins áhrif á þann þátt eða geti leitt til endurmats á verkefninu í heild. Afturköllun vegna eldri tímabila þarf að byggjast á þeim efnisreglum sem giltu um viðkomandi staðfestingu og kostnað. SI leggja til að vernd þessa efnislega réttar verði tekinn skýrt fram, ásamt réttinum til sjálfstæðrar kæru.

VII Gildi eldri reglugerða

SI gera ekki athugasemd við að eldri reglugerðir gildi áfram að því marki sem þær samrýmast nýjum lögum. Fyrirtæki mega þó ekki þurfa sjálf að leysa úr því hvaða ákvæði eru fallin brott eða ósamrýmanleg nýrri skipan. Stjórnvöld þurfa að birta samræmda reglugerð og leiðbeiningar áður en nýjar skyldur og takmarkanir koma til framkvæmda. Ný efnisleg skerðing má ekki birtast fyrst í túlkun á gömlu reglugerðarákvæði.

VIII Endurskoðun eigi síðar en í janúar 2032

Samtökin styðja lögbundna endurskoðun en telja ekki nægja að bíða með fyrsta heildstæða árangursmatið til ársins 2032. Breytingarnar geta haft veruleg áhrif strax við fyrstu álagningu. SI leggja til að fyrsta heildarmat liggi fyrir árið 2029 og að árlega séu birtar upplýsingar um nýtingu, kostnaðarstofn, afgreiðslutíma og kærur. Formlegri endurskoðun fyrir árið 2032 má halda sem ytra tímamarki, án þess að hún útiloki fyrri lagabreytingar ef reynslan sýnir þörf á þeim.

Önnur atriði og mat á áhrifum frumvarpsins

Samstarfsverkefni og greiðsluform

Ekki eru lagðar til efnislegar breytingar á áætlanagerð um samstarfsverkefni. SI ítreka að skýra þurfi framkvæmd þeirra, meðal annars umsóknir, kostnaðarskiptingu, ábyrgð hvers þátttakanda og varnir gegn tvítalningu. Endurskoða þarf sameiginlegt kostnaðarþak samstarfsverkefna þannig að raunverulegt samstarf ótengdra fyrirtækja dragi ekki úr hvata þeirra til þátttöku. Jafnframt þarf að skýra samstarf við háskóla og rannsóknarstofnanir innan heimilda EES-reglna.

Endurgreiðanlegur tekjuskattsfrádráttur á áfram að vera meginstoð kerfisins. SI ítreka einnig tillögu um greiningu á valkvæðri fyrirframgreiðsluleið, til dæmis í tengslum við launatengd gjöld, með árlegu uppgjöri. Slík leið þarf að bæta sjóðstreymi án þess að lækka stuðning eða útiloka annan hæfan kostnað. Samtökin leggja áfram gegn heildarútgjaldaþaki sem gerir lögbundinn rétt fyrirtækja háðan því hversu mörg önnur fyrirtæki nýta kerfið.

Áhrif kostnaðartakmarkana og geta stjórnvalda

Í greinargerðinni kemur fram að kostnaðartakmarkanir geti minnkað skattfrádráttarstofn tiltekinna verkefna. Þar segir jafnframt að frekari töluleg greining þurfi að liggja til grundvallar endanlegu mati á fjárhagslegum og dreifingarlegum áhrifum kostnaðartakmarkananna. SI telja að sú greining þurfi að liggja fyrir áður en takmarkanirnar eru lögfestar.

Birta þarf mat á áhrifum hvernar takmörkunar og samspili þeirra eftir stærð fyrirtækja og atvinnugreinum. Greina þarf sérstaklega áhrif á verkefni með umfangsmikla aðkeypta

sérfræðiþjónustu, dýran tækjabúnað eða langan þróunarferil. Fullyrðing greinargerðar um að brottfall kostnaðarflokka snerti aðeins örfá fyrirtæki þarf tölulegan stuðning og mat á umfangi skerðingar hjá þeim fyrirtækjum.

Greinargerðin lýsir hlutfallstakmörkunum sem sjálfstæðri íslenskri afmörkun innan svigrúms GBER. Að mati samtakanna er slík tilvísun í EES-skuldbindingar of almenn og fullnægjandi rökstuðningi ábótavant. Sýna þarf hvaða markmiði hver takmörkun þjónar, hvers vegna hún sé nauðsynleg og hvort vægari leiðir, svo sem markvissara eftirlit og skýrari gögn nái sama markmiði.

Fjármagna þarf getu Rannís, Skattsins og sjálfstæðrar kæruneðndar til að sinna verkefnum sínum innan lögmætra fresta. Árangur kerfisins skal metinn út frá viðbótarfjárfestingu, þekkingaruppbyggingu og verðmætasköpun ásamt afgreiðslutíma, stjórnsýslukostnaði og niðurstöðum kæra. Gagnaöflun þarf að byggjast sem mest á fyrirliggjandi upplýsingum og tryggja vernd viðskiptaleyndarmála, óbirtra uppfinninga og upplýsinga sem sérfræðingar fá til skoðunar.